

EDİTÖRDEN

Saygıdeğer Okur,

Yayın hayatında 7. yılına adım atan *Folklor Akademi Dergisi* 2024'ün ilk sayısı olan Nisan sayısı ile değerli okuyucularının istifadelerine sunulmuştur. Sayı; 33 araştırma makalesi, 2 kitap incelemesi, 2 derleme olmak üzere toplam 37 çalışmayı ihtiva etmektedir. Mezkûr çalışmaların eksenini folklor araştırmaları oluştursa da *Yeni Türk Edebiyatı* ve *Klasik Türk Edebiyatından Eğitim Bilimlerine, Dil Bilimi ve Tarihten Ekran ve Medya Kültürüne* uzanan bir seçki de folklor içerikli çalışmalara eşlik etmektedir. Hem nicelik hem de nitelik açısından *Folklor Akademi Dergisi* yayın kurulu olarak bizi gururlandıran çalışmaları siz kıymetli okuyucularımızla buluşturmaktan mutluluk duymaktayız.

2024 yılının ilk sayısının birinci makalesi Demet KARA ve Zülfikar BAYRAKTAR'ın kaleminden çıkan "Geleneksel Sivrihisar Köy Odalarından Örnekler" adını taşımaktadır. Çalışmanın konusunu günümüzde aktif olarak kullanılan Gerenli, Bahçecik, Ertuğrul ve Ahiler Mahalleleri'nin köy odalarının işlevleri oluşturmaktadır. Sayının ikinci çalışması "Dokuyucu Ana Arketipi Bağlamında Dirse Han Oğlu Boğaç Han Anlatısı" başlığını taşımakta ve Fevziye ALSAÇ tarafından yazılmıştır. Çalışmada "başlangıç", "yaratılış", "anaerkil güç", "bereket" gibi kavramları temsil eden "dokuyucu ana arketipi"nin *Dirse Han Oğlu Boğaç Han* üzerinden bir okuması yapılmıştır.

İpek KAYA'ya ait "Ritüellerin Çevrim İçi Alanda Yeniden Tasarlanmasına Mekânsal ve Zamansal Bir Eleştiri: Aura'nın Yok Oluşu" adlı çalışmada geleneklerin önemli taşıyıcıları rolündeki ritüellerin çevrim içi alanlara taşınmalarındaki değişimler ve duygusal kayıplar ele alınmıştır. Ceyhun KAÇMAZ tarafın yazılan "İncili Çavuş Fıkralarında Şahıs Kadrosu" isimli çalışmada Türk fıkra kültüründe en sevilen kahramanlardan biri olan İncili Çavuş Fıkralarının kahraman kadrosu detaylı bir şekilde ele alınmıştır. "XIX. Yüzyıl Divan Şiirinde Halk Hekimliği" adlı detaylı çalışma Oğuz YILDIRIM'a aittir. Makalede bahsi geçen yüzyıldaki hastalık çeşitleri ve tedavi yöntemlerinin halk hekimliği bağlamında divan şiirine yansımaları ele alınmaktadır.

Yedinci cildimizin ilk sayısının 6. makalesi dil bilim sahasına ait olup "Türkiye Türkçesi Ağızlarında Karakter Adlarının Tematik Tasnifi: Olumsuz Anlama Sahip Olanlar" başlığına sahiptir. Fatma KOÇ'un çalışması olan yazıda *Derleme Sözlüğü* taranmış, olumsuz anlama sahip karakter isimleri tespit edilerek tematik bir incele yapılmıştır. Yedinci çalışma Rabia Gökçen KAYABAŞI ve Ömer ÇİNİ tarafından yazılmıştır. "İslamiyet Öncesinden 18. Yüzyıla Genetik Miras: Kartaga Mergen ve Hüsn ü Aşk" başlıklı araştırma karşılaştırmalı edebiyat bağlamında eserlerin bilinçaltı ve bilinç dışını yansıtan özellikleri üzerinden değerlendirilmesine dayanmaktadır. Sekizinci başlık "Kent Ortamının Türkü Üretimine Etkileri Bağlamında Bir Kent Ozanının Eserlerinin Analizi" adlı çalışmaya ayrılmıştır. Serenat İSTANBULLU ve Özgür ÇELİK imzasını taşıyan çalışmada "Kayıp Ozan" lakaplı Dursun Ali KEBAPÇI'nın hayatı, eserleri ve kent kültürünün ozanın üretim dinamiklerine etkisi üzerinde durulmaktadır.

Sayının dokuzuncu başlığı Arzu KİİYAT tarafından yazılan "Kırgız Kültüründe Doğum Sonrası Kırk Günlük Süreç ve Kırk Çıkarma Ritüeli"dir. Yazıda, Kırgız kültüründe kırk çıkarma adetleri ele alınmıştır. Onuncu yazı eğitim bilimleri konulu "Okul Öncesi Dönemde İstenmeyen Davranışların Yönetimi: Nedenler, Müdahale Stratejileri ve Davranışsal Uyumun Vaka Örnekleriyle Desteklenmesi" başlığı taşımaktadır. Özgür UYANIK AKTULUN, Ümit Ünsal KAYA, Ali İbrahim Can GÖZÜM adlı yazarlara ait çalışmada hayata ilk hazırlık dönemi olan okul öncesi dönemdeki çocukların istenmeyen davranışlarının yönetimi üzerinde durulmuştur.

On birinci sıra Sevdâ Aktulga GÜRBÜZ yazarlığında "Timurlular Döneminde Şeyh Ni'metullâh-ı Velî ve Nakşibendîyye Tarîkatı'nın İran'daki Faaliyetleri" başlığına ayrılmıştır. Makalede Timurlular Devri'nde (1370-1507) Şeyh Ni'metullah Velî ve Naksibendîyye tarikatının faaliyetleri üzerinde durulmuştur. On ikinci makale Mustafa DUMAN ve Tuğçe GÜNGİL'e ait "Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Ninnilerde Kadınlık Roller/Beklentileri" adına sahiptir ve eserde ninnilerdeki kadın rolleri ve beklentiler toplumsal cinsiyet temelli bir okumayla ele alınmıştır.

Sayının on üçüncü çalışması "Domlar'da Müzisyenlik Geleneği: Diyarbakır İli Kayapınar İlçesi Örneği" adını taşımakta olup Zozan YILDIZ tarafından yazılmıştır. Çalışmada Domlar'da müzik eğitimi ve aktarımı üzerinde durulmuştur. On dördü sırada Bahar YILMAZ'a ait "Emrî Dîvânı'nda Anâsır-ı Erbaanın Örneklerle İzahı" yer almaktadır. Çalışmada "Anâsır-ı Erbaa" Emrî Dîvânı üzerinden değerlendirilmiştir. On beşinci çalışma "Aleviliğin Yazılı Kaynaklarına Yeni Bir Örnek: Kitâb-ı Meşâyih

Nâme Min Telifi Selmân- Fârîsi”dir ve Altuğ ORAKÇI ve Erol KUYMA’ya aittir. Çalışmada mezkûr eser transkribe edilerek tanıtılmıştır. On altıncı sıra Dilber YILDIZ’a ait “Geleneksel Türk Oyalarının Günümüz Moda Algısındaki Çağdaş Yorumu” adlı çalışmaya ayrılmıştır. Çalışmada oylar, uygulamalı ürünler yapabilme olanağı sunan betimsel yöntem ile ele alınmış; on adet giysi üzerinden bir değerlendirme yapılmıştır.

Geçtiğimiz yıl oldukça ses getiren *Barbie Filmi*’ni konu edinen ve “Kültürel Diplomasi Aracı Olarak Hollywood Sinemasını Post-Truth Bağlamında İzlemek: Barbie Filmi Örneği” başlığını taşıyan çalışma sayının on yedinci sırasında yer almaktadır. Ahmet Can AKGÜN ve Merve EMECEN’in kaleminde çıkan çalışmada yazarların tespit ettiği “filmde gerçek dışı görünüm, hakikatin yitiminin sunumu, Barbieleşen toplum ve gösteriş temelli gerçeklik arayışı, metanın artan önemi ve gerçek dışı toplumsal yaşam cazip hale getirilerek omniptikon düzenin kabul gördüğü” şeklinde sonuçlar dikkati çeker niteliktedir. On sekizinci sırada *uygulamalı halk bilimi* konusunun sınırlarına dâhil edilebilecek “Kültürel Miras Bağlamında Yaşayan Müze: Sivas Sanayi Mektebi Müzesi” başlıklı çalışma Dilara Merve KELKİT ve Hicran Hanım HALAÇ’ın ortak çalışmasıdır. Araştırmada bahsi geçen müzenin yaşayan müze olduğu sonucuna varılmıştır. On dokuzuncu yazı “Azerbaycan Âşık Şiirinde Mani” adını taşımakta olup Leman SÜLEYMANOVA tarafından yazılmıştır. Çalışmada mani Azerbaycan âşık şiirindeki şekil özellikleri temelinde değerlendirilmiştir.

Sayının yirminci çalışması İlker AVCIOĞLU’na ait “Muharrem Ayında Toplumsal Uygulamalar ve Dinî Ritüeller: Melekli Beldesi Örneği” adına sahiptir. Çalışmada Iğdır’a bağlı Melekli beldesinde muharrem ayında gerçekleştirilen dinî ritüeller ve inanışlara yer verilmiştir. Yirmi birinci çalışma Nurten ÇELİK’in araştırması olan “Müellifi Bilinmeyen Bir Nasihatnâme”dir. Çalışmada Diyanet İşleri Başkanlığı Kütüphanesinde 003715-II demirbaş numarası ile kayıtlı bir yazma eser içerisinde 274a-281b varakları arasında yer alan manzum nasihat-nâme tanıtılmıştır. Yirmi ikinci başlık “Müstear İsimleri ve Önde Gelen Yazarları ile Dergâh (1921-1923) Mecmuası” adıyla Cemal Melik DIVARCI imzası taşımaktadır. Eserde Dergâh dergisindeki takma isimlerin gerçek adlarının kimler olduğu tartışılmaktadır. Yirmi üçüncü sıra İbrahim BİRİCİK yazarlığında “Postmodern Tarihi Roman Olarak İskender Pala’nın ‘Katre-i Matem’ Romanını Tahlili” adlı incelemeye ayrılmıştır. Çalışmanın amacı yazar tarafından “tarihin ana kaynak olarak görülerek kurgusundan vak’a zamanına, şahıs kadrosundan dil ve üsluba postmodern tarihi romanın yapı ve izleğini gözler önüne sermek” olarak belirlenmiştir. Yirmi dört numarada Can ŞEN’e ait “Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosunda Sanatçı Figürasyonu: Sanat ile Hayat Arasında Sıkışan Üç Sanatçı Örneği” adlı çalışma yer almaktadır. Çalışmada yazar, Necip Fazıl Kısakürek’in Bir Adam Yaratmak, Haldun Taner’in ... Ve Değirmen Dönerdi, Selim İleri’nin Cahide / Ölüm ve Elmas piyeslerini ele almış ve bu piyesler üzerinden bahsi geçen sanatçıların yaşamını, üretme süreçlerini ve sorunlarını değerlendirmiştir. Yirmi beşinci çalışma Necla Gül ERCAN’ın imzasını taşımakta olup “Türk Ninnilerinde Çocuk Tasviri” başlığına sahiptir. İncelemede Türk ninnilerinde geçen çocuk tasvirlerinde kız ve erkek çocuklarının görünümü ele alınmıştır.

Eray ALPYILDIZ’a ait “Yapay Zeka, Posthuman Folklor ve Müzik Teknolojisine Bir Bakış: Atatürk’ün Sesinden Türküler Dinlediniz” adlı çalışma sayının yirmi altıncı çalışmasını oluşturmaktadır. Araştırmada insan sonrası bir evren kurgusunda müzik teknolojisi değerlendirilmiştir. Araştırma sayının yirmi altıncı sırasında yer almaktadır. Yirmi yedinci sırayı Hacer Nurgül BEĞİÇ ve Dilem Dilem DOĞAN imzalı “Zeynep Tosun Tasarımlarında Giyim Kuşam Aracılığıyla Kültür Aktarımı” başlıklı makale oluşturmaktadır. Çalışmada yazarlar moda tasarımcısı Zeynep Tosun hakkında bulunan yazılı ve medyadaki kaynakları taramış, sosyal medya da yer alan haberler inceleyerek verilerini elde etmişlerdir. Mahmut DELEN imzasını taşıyan “Türkülerde Bülbül Motifinin İşlevi” başlıklı yazı yirmi sekizinci sıranın sahibidir. Araştırmada bülbülün yer aldığı türküler içerik analizi safhasında kategori ve kodlara ayrılmış, bülbülün türkü yakıcılarının hangi duygularına tercüman olduğu söylem analizi vasıtasıyla anlamlandırılmaya çalışılmıştır.

“Manihaist ve Budist Uygur Metinlerinde Mün Kelimesi Üzerine Düşünceler” adını taşıyan çalışma sayının yirmi dokuzuncu sırasında yer almaktadır. Hasan İSİ’nin kaleme aldığı araştırmada 9-14. yüzyılları kapsayan Manici ve Buddhacı Uygur metinlerde tanıklanan mün ifadesi ve türevlerine yer verilmiştir. Otuzuncu sıra, Sinan YAMAN ve Hanife YAMAN ortak imzasını taşımakta olup “Türk Siyasi Söyleminde Lakaplar” başlığına sahiptir. Çalışmada Türk devlet geleneği bağlamında siyasette iz bırakmış kişilerin lakapları değerlendirilmiştir. Otuz birinci sırada Duygu ÖZAKIN’a ait “Bir Halk Ozanı Olarak Boyan ve Orta Çağ Rus Kültüründeki Rolü Üzerine” Türkçe başlıklı İngilizce çalışmada Boyan adlı Ozan’ın tanıtımına yer verilmiştir. Otuz ikinci sırayı Erol GÜLÜŞTÜR’ün kaleminden çıkan çalışma oluşturmakta olup “Virginia

Woolf'un Denizfeneri Eserinde Parçaların Birleştirilmesi" Türkçe başlığa sahiptir. İngilizce kaleme alınan çalışmada Woolf'un dikkat çeken bir özelliği olan parçalama tekniği bahsi geçen roman üzerinden değerlendirilmiştir.

"Sürgündeki Rus Entelektüeli: Vladimir Nabokov'un Pnin Romanı Üzerine Bir Çalışma" Türkçe başlığına sahip İngilizce araştırma Zamiye İZZETGİL ve Nazila HEİDARZADEGAN'a aittir. Sayının otuz üçüncü sırasında yer alan araştırma bahsi geçen entelektüelin sürgün yaşamındaki deneyimlerine odaklanmıştır. Otuz dördüncü sırayı "Nazım Hikmet'in Eserlerinin Sovyet Çizgi Filmleri ile Kültürel Diploması Aracı Olarak Kullanılması: Kültürel Alışveriş Açısından İncelenmesi" başlıklı İngilizce çalışma oluşturmaktadır. Yazı, Hasan BARDAKÇI tarafından kaleme alınmıştır. Otuz beşinci sırada Turgay KABAK imzasını taşıyan araştırmanın Türkçe başlığı "Kültürün Varlığını Devam Ettirme Reflekslerinden Biri Olarak Ayrışma"dır. İngilizce olan çalışmada kültürün ayrışma fonksiyonu folklorik bir bakış açısıyla ele alınmıştır.

Sayının son iki sırası kitap tanıtımlarına ayrılmıştır. Perihan KARACIK tarafından incelenen Fevziye ALSAÇ imzalı "Masal Kahramanlarının Tip Çözümlemesi" ilk, Sebra GÜNDOĞDU tarafından tanıtılan Oğuz DOĞAN'a ait "Türk Halk Kültüründe Buğday" adlı eser ise ikinci kitap tanıtımı olarak 2024'ün ilk sayısının son çalışması olarak yerini almaktadır. 2024'ün Nisan sayısı yazarlarımıza, editörlerimize, mizanpaj ekibimize, büyük bir sabır ve emek sarf eden sayı hakemlerimize ve kıymetli okuyucularımıza şükranlarımızı sunarız.

Sayılarımızla.....

Folklor Akademi Dergisi